

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZN

VYŘIZUJE:

TEL.:

E-MAIL:

DATUM:

S-VZP-18-02506620-T4A6

Mgr. Michaela Bobáková

952 238 326

michaela.bobakova@vzp.cz

4. 7. 2018

Nejvyššímu soudu ČR

prostřednictvím

Krajského soudu v Ostravě

Havlíčkovu nábř. č. 34

728 81 Ostrava 1

ke sp. zn. **14 VSOL 50/2018, 32 ICm 2328/2017, KSOS 25 INS 10525/2016**

Žalobce: **Ing. Lee Louda**, IČ: 693 26 681, se sídlem Lucemburská 2013/24, Vinohrady, Praha 3, PSČ 130 00

insolvenční správce dlužníka Správa pohledávek OKD, a.s., IČ 268 63 154,
se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06

právně zastoupen: JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, se sídlem Hlinky 505/118, Brno, PSČ 603 00

Žalovaná: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**

IČ: 411 97 518, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3 – Vinohrady, PSČ 130 00

zastoupená Mgr. Michaelou Bobákovou, právníkem Právního odboru, na základě pověření ze dne 28. 6. 2018

Dovolání žalované

proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 3. 2018, č. j. 14 VSOL 50/2018-78

Přílohy: pověření
doklad o právnickém vzdělání

Osvobozeno od soudních poplatků dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích.

I.

Rozsah dovolání a jeho přípustnost

1. Žalované byl dne 10. 5. 2018 doručen rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 3. 2018 č. j. 32 ICm 2328/2017, 14 VSOL 50/2018-78 (KSOS 25 INS 10525/2016) (dále jen „rozsudek Vrchního soudu“), jako soudu odvolacího ve věci odpůřící žaloby, kterým odvolací soud o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50, KSOS 25INS 10525/2016 (dále jen „rozsudek Krajského soudu“) rozhodl tak, že:
 - I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) ve výroku I. mění tak, že se určuje, že se poskytnutí peněžitého plnění ve výši 417 198,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1727047349/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202870004/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 417 198,- Kč.
 - II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku II. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 188 739,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1686578329/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202860009/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 188 739,- Kč.
 - III. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku III. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 124 670,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 5647022/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202870004/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 124 670,- Kč.
 - IV. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku IV. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 152 197,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1650748349/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202870004/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 152 197,- Kč.

- V. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku V. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 119 632,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1641387369/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202910002/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 119 623,- Kč.
- VI. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VI. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 28 524,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1641387369/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202910002/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 28 524,- Kč.
- VII. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VII. mění tak, že se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 208 696,- Kč dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužnice OKD, a.s., č. ú. 1720679319/0800 na účet žalované č. ú. 000000-0202870004/0300, je vůči věřitelům dlužnice neúčinné a žalovaná je povinna zaplatit žalobci do majetkové podstaty dlužnice do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 208 696,- Kč.
- VIII. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 10. 2017 č. j. 32 ICm 2328/2017-50 (KSOS 25 INS 10525/2016) se ve výroku VIII. mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 19 928 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobce.
- IX. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení v částce 9 898 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobce.

2. Proti tomuto rozsudku Vrchního soudu v Olomouci podává žalovaná v zákonné lhůtě

dovolání,

podle ustanovení § 237 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), neboť se jedná o rozhodnutí odvolacího soudu, jež závisí na vyřešení otázky hmotného práva, pohledávek veřejného zdravotního pojištění dle ust. zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „ZVZP“), která dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu řešena.

3. Dle názoru žalované je dovolání přípustné, neboť se v napadeném řízení nepodařilo vyřešit otázky splňující výše popsané kritérium, a sice otázka č.:
 1. Splňuje dané jednání (po rozhodnutí odvolacího soudu), tj. neplnění zákonné povinnosti zaměstnavatele nebo plátce odvést za zaměstnance pojistné na zdravotním pojištění skutkovou podstatu trestného činu dle § 241 trestního zákoníku?
 2. Je ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPVZP“) ve spojení s ustanovením § 2 odst. 2 a § 6 ZVZP „zvláštním právním předpisem“ dle § 111 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „IZ“)?
 3. Vztahuje se na předmětnou platbu výjimka dle § 111 odst. 2 IZ v souvislosti s ustanovením § 239 a násl. IZ v podmínkách řešení úpadku dlužníka reorganizací dle ust. § 316 a násl. IZ?
4. Tyto otázky nejsou v judikatuře dosud řešeny a žalovaná je přesvědčena, že je odvolací soud vyřešil v rozporu s hmotným právem, kdy nesprávně interpretoval a aplikoval příslušné zásady a právní předpisy, zejména co do výkladu ust. § 111 odst. 2 v souvislosti s ust. § 239 a násl. IZ v podmínkách řešení úpadku dlužníka reorganizací, ale i trestního zákoníku.
5. Žalovaná má za to, že rozsudek Vrchního soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.
6. Dovolání směřuje proti výrokům I. až VII. rozsudku Vrchního soudu.

II.

Skutkový stav a dosavadní průběh řízení

7. Žalovaná si nejdříve dovoluje shrnout skutkový stav:
 - i. dlužník podává 3. 5. 2016 na Krajský soud v Ostravě insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení reorganizace;
 - ii. Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“) dne 3. 5. 2016 zahájil insolvenční řízení na návrh dlužníka;
 - iii. dne 9. 5. 2016 insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka a insolvenčním správcem ustanovil žalobce;

- iv. dlužník zaplatil na účet žalované dne 19. 5. 2016 předmětné částky jako pojistné za své zaměstnance podle ustanovení § 5 odst. 1 věta první ZPVZP;
 - v. dne 30. 6. 2016 přihlásila žalovaná, jako věřitel č. 395, do insolvenčního řízení pohledávku ve výši 5 787 261,- Kč;
 - vi. před přezkumným jednáním byla pohledávka žalované co do výše 3 329 078,- Kč popřena z důvodu poskytnutých plnění. Po prověření přijatých plnění, dodaných dokladů, opravených dokladů a po odsouhlasení insolvenčním správcem, resp. pověřenou osobou dlužníka, žalovaná přistoupila k částečnému zpětvzetí přihlášky pohledávky dne 10. 8. 2016;
 - vii. dlužník každý měsíc, a to každý měsíc před i po předmětné úhradě provedené dne 19. 5. 2016, hradil a stále částečně hradí pojistné za zaměstnavatele i za své zaměstnance;
 - viii. dne 12. 8. 2016 insolvenční soud potvrdil usnesení schůze věřitelů ze dne 11. 8. 2016, kterým **byla povolena reorganizace dlužníka**;
 - ix. dne 9. 5. 2017 byla soudu doručena odpůřčí žaloba. Dlužník před podáním odpůřčí žaloby nezaslal žalované žádnou výzvu k vrácení platby, což není v souladu s § 142a o.s.ř. Žalobce tudíž nemá právo požadovat po žalované náhradu nákladů řízení;
 - x. dne 23. 5. 2017 bylo žalované doručeno usnesení Krajského soudu v Ostravě k vyjádření se k žalobě a samotná odpůřčí žaloba.
8. Rozsudek Krajského soudu zamítá návrh žalobce, aby soud určil, že poskytnutá peněžitá plnění dne 19. 5. 2016 z bankovního účtu dlužníka předmětných částek na účet žalované jsou vůči věřitelům neúčinné a dále, aby žalovaná zaplatila žalobci do majetkové podstaty předmětné částky. Ve stručnosti prvoinstanční soud dospěl k tomuto stanovisku: *V projednávané věci je úpadek dlužníka řešen reorganizací, mzda zaměstnanců za měsíc duben 2016 byla vyplacena a pojištění tak mohlo být ze mzdy strženo a zapláceno zdravotní pojišťovně. Zaplacením pojistného došlo ke splnění závazku zaměstnance vůči zdravotní pojišťovně, jež je pouze plněn prostřednictvím zaměstnavatele, nikoliv k uhrazení pohledávky pojišťovny vůči dlužníkovi. Zaplacením předmětného pojistného nedošlo ke zmenšení majetkové podstaty dlužníka a k zvýhodnění žalované jako věřitele dlužníka.*
9. Rozsudek Vrchního soudu na základě stejných skutečností a důkazních prostředků zaujal opačné stanovisko a zamítavý rozsudek Krajského soudu změnil tak, že žalobci vyhověl v plném rozsahu. Ve stručnosti odvolací soud nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně, že (i) povinnost zaměstnavatele odvádět pojistné na veřejné zdravotní pojištění jako jeho plátce, a to

i v části, kterou je povinen hradit zaměstnanec, je uložena přímo zaměstnavateli v § 5 odst. 1 ZPVZP ve spojení s § 6 a § 2 odst. 2 ZVZP, nikoliv zaměstnanci, a je tak pohledávkou pojišťovny přímo za zaměstnavatelem, nikoliv za zaměstnancem, a (ii) k plnění na pojistné došlo z prostředků majetkové podstaty dlužníka.

III.

Postavení a činnost žalované

10. Žalovaná je právnická osoba zřízená zákonem č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VZP“) a provádí veřejné zdravotní pojištění, pokud toto pojištění neprovádí resortní, oborové a podnikové zdravotní pojišťovny. Žalovaná hospodaří s vlastním majetkem a s majetkem jí svěřeným, přičemž příjmy zahrnují i platby pojistného od pojištěnců uvedených v § 5 ZVZP, zaměstnavatelů a státu.
11. Žalovaná však není podnikatelem v oblasti nakládání s prostředky veřejného zdravotního pojištění a nelze na ni nahlížet jako na podnikatele ve smyslu ustanovení § 420 a 421 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“). V projednávané věci je předmětem řízení odporován úkon souvisící s plněním povinností v oblasti veřejného zdravotního pojištění, tedy nárok z oblasti, v níž žalovaná nevykonává výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem ve smyslu ustanovení § 420 odst. 1 OZ, a nemá k podnikání v této oblasti ani živnostenské nebo jiné oprávnění ve smyslu § 421 odst. 2 OZ.
12. K základním podmínkám posouzení věci je nezbytné uvést, že činnost zdravotních pojišťoven se rozděluje na dvě základní části, a to:
 1. příjem finančních prostředků – jedná se o výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění a s tím spojené činnosti, a
 2. výdej finančních prostředků – jde o hrazení zdravotní péče a s tím souvisejících služeb.V rámci výběru finančních prostředků (ad 1.) pro systém veřejného zdravotního pojištění se jedná o 100% přenesení výkonu státní moci na zdravotní pojišťovny. Zdravotní pojišťovny vybírají od plátců de facto zdravotní daň (systém výběru pojistného odpovídá spíše dani a nikoliv klasickému pojistnému) a mají v tomto ohledu postavení správce daně. Tento výběr daně může být převeden na stát (srov. z. č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných). Takto získané finanční prostředky následně prochází systémem přerozdělení mezi všechny zdravotní

pojišťovny způsobem, který stanoví zákon. Peníze, které zdravotní pojišťovny vybírají, a ty, které vydávají, jsou od sebe důsledně odděleny. Je nezbytné si uvědomit, že **finanční prostředky v podobě pojistného na veřejné zdravotní pojištění nejsou příjmem zdravotních pojišťoven, ale jedná se o finanční prostředky, které zdravotní pojišťovny pouze spravují.**

13. Povinnost platit pojistné veřejného zdravotního pojištění vzniká ze zákona. Plátcí pojistného dle § 4 ZVZP jsou rozděleni do několika skupin: (i) pojištěnci, které představují dle ust. § 5 písm. a) zaměstnanci, (ii) zaměstnavatelé a (iii) stát. Všichni plátcí jsou povinni dle ust. § 8 ZVZP platit zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec pojištěn. Tato povinnost vzniká pojištěnci (zaměstnanci) a zaměstnavateli tohoto zaměstnance dnem nástupu do zaměstnání zaměstnance. Pojistné za zaměstnance hradí z jedné třetiny zaměstnanec a ze dvou třetin zaměstnavatel. Ten odvádí jak část pojistného, kterou je povinen hradit za své zaměstnance, tak i část pojistného, kterou jsou povinni hradit zaměstnanci. Část, kterou jsou povinni hradit zaměstnanci, jim zaměstnavatel srazí z hrubé mzdy ve výši 4,5 % představující jednu třetinu z vyměřovacího základu (tedy částka napadená odpůrcí žalobou), a to i bez jejich souhlasu.
14. Zdravotní pojišťovny mají rovněž stanovenou zákonnou povinnost toto pojistné, resp. daň vymáhat, a to dle ust. § 8 odst. 5) ZVZP. Zákonodárce např. v zájmu zohlednění stanovené povinnosti zdravotním pojišťovnám vybírat tuto zdravotní daň (resp. pojistné) osvobodil zdravotní pojišťovny v ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, od hrazení soudních poplatků. Toto osvobození samozřejmě nelze vykládat jiným způsobem, než že se vztahuje na celou oblast výběru zdravotní daně, včetně soudních řízení insolvenčních a soudních řízení o excindačních žalobách, v rámci kterých je vymáháno pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Důsledné a efektivní vymáhání pojistného není volbou, ale zákonnou povinností zdravotních pojišťoven. Tento proces však nelze označit jako podnikatelskou činnost, neboť účelem veřejného zdravotního pojištění není dosažení zisku.
15. Žalovaná konstatovala již ve svém vyjádření k odpůrcí žalobě ze dne 15. 6. 2017, což prvostupňový soud akceptoval a přenesl do rozsudku, zákonnou povinnost zaměstnavatele jako plátce pojistného za sebe samotného i za zaměstnance neboli pojištěnce. Zaměstnavatel v tomto případě působí jako „tzv. zúčtovací místo“, ze kterého jsou jednotlivé platby zdravotního pojištění stržené z hrubé mzdy jednotlivých zaměstnanců (pojištěnců) odvedeny zdravotní pojišťovně. Výše těchto odvodů byla s určitostí známa až po zúčtování mezd a mohla

být odvedena podle výplatního termínu od prvního do dvacátého dne v měsíci. Terminologie právní normy, tedy ZPVZP a zákona č. 458/2011 Sb. o jednotném inkasním místě, odpovídá výkladu tak, jak učinil prvostupňový soud s tím, že tyto peněžní prostředky, v daném případě odvody na pojistné na veřejné zdravotní pojištění, do majetkové podstaty dlužníka nepatří. Odvolací soud však v enunciatu rozsudku určil, že plnění z úkonu, který shledal neúčinným, do majetkové podstaty dlužníka patří.

IV.

K jednotlivým otázkám dovolání

16. Žalovaná spatřuje nedořešení výkladových otázek při střetu insolvenčního zákona a trestního zákona, neb jde o právní normy stejné právní síly, přičemž odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 12. 2004 sp. zn. 7 Tdo 1426/2004 uveřejněném pod číslem 20/2005 (trestní) Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, kde Nejvyšší soud vysvětlil, že *objektem uvedeného trestného činu (trestného činu uvedeného v § 147, nyní § 241 tr. zák.) je zájem na řádném výběru daní, pojistného na sociální zabezpečení, **pojistného na zdravotní pojištění** a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. V případě, že poplatníky jsou zaměstnanci, jsou předmětem útoku finanční prostředky, které jim zaměstnavatel srazil z hrubých mezd za tím účelem, aby je za zaměstnance odvedl příslušnému správci daně, orgánu vykonávajícímu státní správu sociálního zabezpečení nebo zdravotní pojišťovně. Z tohoto hlediska je podmínkou trestní odpovědnosti to, že pachatel má finanční prostředky odpovídající sraženým částkám skutečně k dispozici, ale neodvede je oprávněným příjemcům a použije je k jiným účelům, případně si je ponechá bez dalšího v dispozici, aniž s nimi nějak dále naloží* (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2000, sp. zn. Pl. ÚS 21/2000, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazku 20, ročníku 2000, části I., pod pořadovým číslem 188). Z Pl. ÚS 21/2000 vyplývá, že v mimokonkursních poměrech zákonná úprava do jisté míry zvýhodňuje stát (nebo zdravotní pojišťovnu) jako věřitele tím, že neodvedení příslušných plateb zaměstnavatelem sankcionuje v rovině práva trestního a současně vyvíjí zvýšený tlak na byť i následnou úhradu těchto plateb zvláštním ustanovením o účinné lítosti, které s touto úhradou v době před vynesením rozsudku v trestní věci pojí zánik trestnosti. Jde však o úpravu ústavně konformní a opodstatněnou veřejným zájmem na tom, aby zaměstnavatel řádně nakládal s těmi prostředky, jež státu (nebo zdravotní pojišťovně) odvádí nikoli za sebe (jako poplatník), ale (jako plátce) za své zaměstnance (poplatníky).

17. Odvolací soud tuto skutečnost jednoznačně pominul, otázkou trestnosti jednání dlužníka se vůbec nezabýval. Pokud by dlužník neodvedl uvedené platby, vystavil by se dle názoru žalované trestnímu stíhání, když příslušné částky ze mzdy svým zaměstnancům z jejich hrubých mezd skutečně odvedl.
18. Odvolací soud sice v odstavci č. 22 hodnotil, zda platba pojistného na veřejné zdravotní pojištění je úkonem podřaditelným pod provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření ve smyslu ust. § 111 odst. 2 IZ, ovšem opominul rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2010 sp. zn. 1 VSPH 723/2010-A-12, z kterého plyne, že dlužníku není zcela zapovězeno disponovat se svým majetkem poté, co je zahájeno insolvenční řízení. Dlužník však nesmí nakládat s majetkem způsobem, který by vedl k podstatným změnám majetkové podstaty, a tím i ke snížení uspokojení věřitelů. Skutečnost, že dlužník uhradil pohledávku, sama o sobě neznamena, že by se svým majetkem nakládal nad rámec zachování běžného provozu svého podniku, to i vzhledem ke skutečnosti, *kdy poskytnutý objem plnění dlužníka není nepřiměřený a zjevně nemůže mít za následek podstatnou změnu v rozsahu majetkové podstaty v neprospěch ostatních věřitelů, jak tvrdil navrhovatel* (srov. usnesení Vrchního soudu ze dne 19. 9. 2011 č. j. 2 VSHP 989/2011-A-75).
19. Právní výklady ustanovení § 111 odst. 2 IZ jsou oproti rozhodnutím Vrchních soudů vyjmenovaných odvolacím soudem v odst. č. 22 opačné, případně rozdílná i jednotlivá rozhodnutí Vrchních soudů (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 11. 2016 č. j. 104 VSPH 748/2016-62). Stále je však třeba mít na paměti, že se vždy jednalo o rozhodnutí, kde mělo **insolvenční řízení formu konkurzu**. V našem případě se však jedná o reorganizaci, na níž jako takovou v rozhodnutí Vrchního soudu nebylo vůbec pohlíženo.
20. Jak je patrné, v rozsudku Vrchního soudu se odvolací soud rozsáhle zabýval otázkou, zda se na jednání žalobce vztahuje některá z výjimek uvedených v ustanovení § 111 odst. 2 i 3 IZ. Odkazuje, tak jako i žalobce, na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2017 sp. zn. 102 VSPH 853/2016 a ze dne 28. 11. 2016 sp. zn. 104 VSPH 791/2016. Odvolací soud se však vůbec nezabýval charakterem povinnosti hradit pojistné veřejného zdravotního pojištění (odst. 12. – 15. dovolání), to i přesto, že veřejnoprávní předpisy upravující zdravotní pojištění jasně rozlišují, kdo je povinen hradit pojistné, konkrétně z jakých peněžních prostředků a kdo toto pojistné zdravotní pojišťovně odvádí.
21. **Povolení reorganizace** je způsob řešení úpadku, který naopak do základních pravidel vkládá mj. povinnost plnit úkoly zaměstnavatele, jinak se vystavuje nebezpečí zvrácení povolené

reorganizace a přeměnu v konkurs. Dle důvodové zprávy k IZ u reorganizace jde o institut, který měl prolomit likvidační charakter konkursu a provést sanaci dlužníka tak, aby mohl provozovat činnost dle svého zaměření, v podmínkách rámcově stanovených zákonem za dohledu věřitelů a nově zavádí do právní normy např. termín spravedlnost reorganizačního plánu. Reorganizace **primárně chrání zájem věřitelů** (viz Insolvenční zákon, komentář, 4. vydání, vydal Wolters Kluwer ČR, str. 1162 – 1171), což z rozhodnutí Vrchního soudu není vůbec patrné, tak jako i níže uvedené v odst. 23 a 24.

22. **Návrh na reorganizaci podal samotný dlužník společně s insolvenčním návrhem. Dlužník vyplatil svým zaměstnancům mzdy za měsíc duben a zároveň odvedl z hrubé mzdy zaměstnanců pojistné zdravotního pojištění, které jsou povinni hradit zaměstnanci.**
23. **Žalobce spolupracoval s žalovanou i při dosažení shody o závazcích mezi žalovanou a žalobcem,** když s insolvenčním správcem pověřenou osobou, přistoupila k částečnému zpětvzetí přihlášky pohledávky. I z tohoto jednání žalobce lze usuzovat, že si byl vědom skutečnosti, že se jednalo o plnění podřaditelné pod § 111 odst. 2 IZ. Podání Odpůrcí žaloby v poslední den lhůty, bez předchozí výzvy, lze hodnotit jako výkon práva v rozporu se zásadami poctivého jednání. Ve světle rozhodnutí odvolacího soudu, který restriktivně vyložil úkon toliko podle data po zjištění úpadku, se žalovaná ocitla v patové situaci z hlediska možnosti uplatnění pohledávky a propadných lhůt IZ.
24. Žalovaná se domnívá, že odvolací soud nesprávně vyhodnotil v odst. č. 23 až 28 rozsudku Vrchního soudu význam poznámky pod čarou provedenou v ust. § 111 odst. 2 IZ, v níž je jako příklad uveden pouze § 6 odst. 1 zákona č. 61/1998 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a vyvodil z ní úmysl zákonodárce. Dle Legislativních pravidel vlády však poznámka pod čarou nemá normativní charakter. Dle ustálené judikatury, ke které byl hlavním motorem Nález Ústavního soudu ČR, a to nález II. ÚS 485/98 ze dne 30. 11. 1999, ve kterém se mj. judikovalo: *Poznámky pod čarou či vysvětlivky nejsou normativní, přesněji závaznou součástí pravidla chování. Proto stejně jako jiné části právního předpisu, jejichž posláním je zlepšit přehlednost předpisu a orientaci v právním řádu (nadpis právního předpisu, označení částí, hlav, dílů, oddílů, paragrafů), jsou pouhou legislativní pomůckou, která nemůže být závazným pravidlem pro výklad právního předpisu a stanovení pravidel chování. Pokud právní předpis nehodlá stanovit takové pravidlo přímo, musí odkázat na jiný předpis nebo jinou formu vyjádření pravidel chování (obvyčej, smlouva, morální pravidla, cizí právní předpis atd.).* Žalovaná má za to, že povinnost platit

pojistné na veřejném zdravotním pojištění je povinností stanovenou dlužníkovi zvláštním právním předpisem, a to § 5 ZPVZP ve spojení s § 2 odst. 2, § 4, § 6 a § 8 ZVZP.

25. Žalovaná dále nesouhlasí s rozsudkem Vrchního soudu, opírajíc se o zákonnou úpravu neúčinnosti v insolvenčním právu v ust. § 235 IZ, dále rozvedenou v ust. § 240 odst. 4 písm. a) IZ, dle něhož **právním úkonem bez přiměřeného protiplnění není plnění uložené právním předpisem**. Peněžní plnění, které dlužník dne 19. 5. 2016 žalované poskytl, je jednáním jednoznačně podřaditelným pod úkony nutné pro řádný chod podniku a svědčící o péči řádného hospodáře. Neučinil-li by dlužník tyto platby, vystavoval by se nebezpečí trestního stíhání.
26. Odvolací soud se mylí i v určení úkonu úhrady peněžních prostředků za neúčinný a uložení povinnosti plnit do majetkové podstaty. Žalovaná má za to, že předně (i) nejde o neúčinný právní úkon, nýbrž úkon platný, čímž není možno směřovat plnění do majetkové podstaty podle ust. § 237 odst. 1 IZ, a dále (ii) plnění nepatří do majetkové podstaty ani poté co je právní úkon učiněný osobou s dispozičním oprávněním podle ust. § 229 IZ, v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu jeho řešení, tj. dlužníkem.

V.

Dovolací návrh

27. Žalovaná považuje rozhodnutí prvostupňového soudu za správné a s ohledem na výše uvedené navrhuje, aby Nejvyšší soud vydal tento rozsudek:

Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 3. 2018 č. j. 14 VSOL 50/2018-78 se v dovoláním napadené části zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Mgr. Michaela Bobáková
právník Právního odboru
Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky
Regionální pobočka Ostrava
pobočka pro Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj